

Rapport fra kursevalueringssprosjektet

Kari Hvinden og Una Stenberg, NK LMH

Januar 2020

Bakgrunn

Evaluering er viktig for å kvalitetssikre og kvalitetsutvikle lærings- og mestringskursenes innhold, arbeidsmåter og gjennomføring. I tillegg kan evalueringer gi nyttige innblikk i deltakernes selvrapporterte utbytte av lærings- og mestringstilbud. Praksisutøvere både i sykehus og kommuner har i lengre tid etterspurt nye eller oppdaterte skjemaer for evaluering av lærings- og mestringskurs. Flere ønsker en mer enhetlig praksis og bruk av standardiserte spørreskjemaer for om mulig å kunne sammenlikne resultater og eventuelt se på effekter av tiltak.

Variasjonen på lærings- og mestringskursenes mål, innhold og arbeidsmåter er imidlertid stor. Det samme gjelder hvem som deltar i kursene. Det er derfor utfordrende å skulle lande på ett skjema som kan benyttes ved alle typer kurs. I tillegg er det forskjell på om hensikten med evalueringen er kvalitetsutvikling av den kliniske/praktiske virksomheten eller forskning på selvrapportert utbytte og/eller effekt.

Nasjonal kompetansetjeneste for læring og mestring innen helse (NK LMH) har i 2019, sammen med praksisfeltet, gjennomført et arbeid for å finne ut hvordan vi best kan evaluere ulike lærings- og mestringstilbud. Fordi hensikten med evalueringen er forskjellig, ble arbeidet delt i to. *Del 1 handler om å utforme spørreskjemaer som kan benyttes i klinisk praksis, der hensikten er å kvalitetsutvikle kurs og få et innblikk i deltakernes utbytte. Del 2 handler om å utforme en oversikt over standardiserte instrumenter der hovedhensikten er forskning omkring effekt og utbytte.* Denne rapporten handler om prosjektets Del 1.

Arbeidet i begge delprosjektene er gjort sammen med en gruppe erfarne brukere og fagpersoner, både fra sykehus og kommuner. Gruppen har bestått av:

- Kari Fredriksen (Helse Stavanger HF)
- Silje Fimreite (Nittedal kommune)
- Edgar Wammervold (brukerrepresentant, Nordlandssykehuset, Bodø),
- Trude Wang (brukerkonsulent v/PPPO, Sykehuset Innlandet)
- Irene Kjønnørød (Fjell, Sund og Øygarden kommuner)
- Una Stenberg og Kari Hvinden (NK LMH og ledere av arbeidet)

Gruppen har gjennomført en workshop, resten av arbeidet er gjort gjennom meningsutveksling per e-post og telefon.

Mål og hensikt

Hovedmålet med delprosjekt 1 er å kunne tilby en enkel tilgang til oppdaterte og godt formulerte spørsmål og skjemaer for å evaluere lærings- og mestringskurs både i kommuner og sykehus. Hovedhensikten er kvalitetssikring og -utvikling.

Gjennomføring

Sykehus og kommuner i hele landet ble i januar 2019 invitert til å sende inn skjemaer som de benytter for å evaluere lærings- og mestringskurs per i dag. Skjemaer fra tilsammen 20 helseforetak og 22 kommuner ble samlet inn, totalt 112 ulike skjemaer. Det var både generiske og diagnosespesifikke skjemaer. De fleste benyttet egenutviklede utgaver, noen få benyttet standardiserte spørreskjemaer. Skjemaene varierte fra enkle utgaver med ett enkelt overordnet spørsmål til detaljerte spørreundersøkelser på inntil 13 sider. Enkelte benyttet elektroniske skjemaer (questback, survey exact), og noen få hadde «databanker» for å samle data fra evalueringene.

Alle skjemaer ble gjennomgått, og spørsmålsformuleringer språk og ulike former for svaralternativer ble diskutert. Med utgangspunkt i innsendt skjemaer og diskusjoner i gruppen ble forslag til spørsmål knyttet til følgende kategorier satt opp:

- Bakgrunnsopplysninger
- Kursets innhold og arbeidsmåte
- Kursets form og struktur
- Eget utbytte
- Helhetsvurdering (inkludert kvalitative spørsmål)
- Behov framover, savn eller mangler ved kurset

Resultat

Fordi det er vanskelig å lage *ett* skjema som kan benyttes for å evaluere *alle* former for lærings- og mestringskurs, ble det besluttet å utforme en *spørsmålsbank* med kvalitetssikrede spørsmål. En spørsmålsbank vil gi den enkelte kursholder mulighet til å sette sammen egne skjemaer, avhengig av målene med kurset og hva man ønsker tilbakemelding på fra deltakerne. I tillegg ble det utformet *to eksempler på spørreskjemaer*, ett med 6 spørsmål og ett med 12 spørsmål.

Spørsmålsbank og skjemaer er pilottestet hos noen praksisutøvere som ble spurt om å gi sine tilbakemeldinger. Vi ønsket innspill på om spørsmålene var forståelige, om de ga svar på det de ønsket å vite noe om og om det var spørsmål som manglet.

I tilbakemeldingene pekes det på at det er arbeidskrevende å lage egne skjemaer, selv når det foreligger gode spørsmålsformuleringer. Både den korte og den lange utgaven av «eksempler» på skjemaer fungerer imidlertid godt. Spørsmålene er enkle å forstå, det tar kort tid å fylle de ut og alle klarer å fylle de ut. Enkelte har laget egne skjemaer som de er fornøyde med, og ønsker av den grunn ikke å ta i bruk de nye skjemaene.

Spørsmål og skjemaer er justert etter innspill.

Oppdaterte skjemaer ligger på www.mestring.no